

Силабус курсу Вступ до фаху

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань: I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

Спеціальність: I10 Соціальна робота та консультування

Освітньо-професійна програма – «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: I, Семестр: 1

Кількість кредитів: 4 Мова викладання: українська

ППП

Керівник курсу

канд. екон. наук, доцент Кулина Галина Миронівна

Контактна інформація

gkulyna@gmail.com +380671021144

Опис дисципліни

Дисципліна «Вступ до фаху» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти теоретичних знань щодо організації, сучасних форм та інструментарію соціального забезпечення, вироблення практичних навичок та осмислення компетентнісних вимірів майбутньої професії, що спрямована на ефективне матеріальне забезпечення населення від соціальних ризиків.

Головним завданням курсу є оволодіння базовими концепціями соціальної держави та основами соціального забезпечення; розуміння сутності та значення професійної діяльності фахівця у сфері соціального забезпечення, основних етапів його професійного зростання; набуття вмінь критично аналізувати ефективність соціального забезпечення у розрізі його організаційно-правових форм, державних соціальних гарантій, соціальних послуг, а також виокремлювати невирішені проблеми в окресленій сфері з подальшим обґрунтуванням напрямів їх розв'язання.

Структура курсу

Години (лек. / практ.)	Тема	Результати навчання	Завдання
2 / 2	1. Організація освітнього процесу в ЗУНУ	Знати зміст та складові освітнього процесу в ЗУНУ, розуміти порядок його організації в університеті	Питання, тестові завдання
2 / 2	2. Академічна доброчесність в освітньому процесі	Розуміти основи академічної доброчесності, етики та корпоративної культури, розвинути вміння застосовувати їх у професійній діяльності	Питання, тестові завдання
2 / 2	3. Сутність, призначення та необхідність розвитку соціального забезпечення в державі	Розуміти сутність, призначення та необхідність розвитку соціального забезпечення в державі, знати його складові; вміти аналізувати суспільні процеси, пов'язані з соціальним розвитком держави	Питання, тестові завдання

2 / 2	4. Еволюція благодійної діяльності та соціального забезпечення в Україні	Знати еволюцію благодійної діяльності та соціального забезпечення в Україні відповідно до специфіки національно-культурного та соціально-політичного розвитку	Питання, тестові завдання
2 / 2	5. Соціальне забезпечення як пріоритетний напрям соціальної політики держави та фактор розвитку соціально відповідального соціуму	Розуміти сутність та специфіку соціальної політики як атрибуту соціальної держави, знати її принципи, основні завдання та особливості фінансового забезпечення реалізації; розуміти соціальне забезпечення як пріоритетний напрям соціальної політики держави та фактор розвитку соціально відповідального соціуму	Питання, тестові завдання
4 / 4	6. Морально-гуманістичні та економічні основи соціального забезпечення	Знати морально-гуманістичні та економічні основи соціального забезпечення, вміти виявляти взаємозв'язок і взаємозалежність між економічною та соціальною політиками держави й аналізувати основні джерела та напрямки фінансування соціального забезпечення	Питання, тестові завдання
4 / 4	7. Соціальні ризики як підстава виникнення в особи права на соціальне забезпечення	Розуміти сутність, знати види соціальних ризиків, володіти навичками оцінювання їхнього впливу та обґрунтування рішень щодо нейтралізації негативної дії соціальних ризиків у сфері соціального забезпечення	Питання, тестові завдання
4 / 4	8. Основні організаційно-правові форми та види соціального забезпечення. Соціальне страхування, соціальна допомога та соціальне обслуговування	Знати основні організаційно-правові форми та види соціального забезпечення, механізми соціального страхування, соціального обслуговування та надання соціальної допомоги; вміти застосовувати базові знання про основи економічної допомоги об'єктам соціального захисту	Питання, тестові завдання
2 / 2	9. Соціальні послуги як форми соціальної підтримки і соціального забезпечення населення	Розуміти сутність та знати види соціальних послуг як форми соціальної підтримки і соціального забезпечення населення, знати порядок їх надання окремим соціальним групам населення, яким вони передбачені	Питання, тестові завдання
2 / 2	10. Система державних органів та їх функції зі здійснення соціального забезпечення	Знати систему державних органів, які реалізують соціальну політику в державі та здійснюють управління в сфері соціального забезпечення, їх функції, права та завдання	Питання, тестові завдання
2 / 2	11. Фахівець з соціального забезпечення: специфіка професійної діяльності, етапи професійного зростання та компетентнісні виміри професії	Розуміти специфіку професійної діяльності, етапи професійного зростання та компетентнісні виміри професії фахівця з соціального забезпечення	Питання, тестові завдання
2 / 2	12. Професійні та морально-етичні якості фахівця з соціального забезпечення	Знати професійні та морально-етичні якості фахівця з соціального забезпечення як запоруки дотримання етичних принципів та стандартів у професійній діяльності	Питання, тестові завдання

Літературні джерела

1. Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування

- № 16/98-ВР (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/16/98-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 5.10.2000 р. № 2017-III (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14>
3. Про соціальні послуги : Закон України від 17.01.2019 р. № 2671-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19>
4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
5. Про прожитковий мінімум : Закон України від 15.07.1999 р. № 966-XIV (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/966-14#Text>
6. Положення про організацію освітнього процесу в Західноукраїнському національному університеті : Наказ від 27.06.2025 р. № 420. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/nu_oop/%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B6%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%20%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD%D1%96%D0%B7%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8E%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8C%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%BF%D1%80%D0%BE%D1%86%D0%B5%D1%81%D1%83%20%D0%B2%20%D0%97%D0%A3%D0%9D%D0%A3.PDF
7. Кодекс академічної доброчесності ЗУНУ. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/academ_dob/kodeks-akadem-dobrochesnost.pdf
8. Етичний кодекс ЗУНУ. URL: https://www.wunu.edu.ua/pdf/academ_dob/etichnij-kodeks.pdf
9. Базова соціальна допомога – новий підхід до підтримки сімей / Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2172633-bazova-sotsialna-dopomoga-novyj-pidhid-do-pidtrymky-simej/>
10. Бурлай Т. В., Дмитрук Д. А., Костриця В. І., Левін Р. Я. Політика соціальної якості: теорія та міжнародні підходи в контексті завдань повоєнної реконструкції України. *Український соціум*. 2022. № 3 (82). С. 9-30. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2022/10/9_27_No-382_2022_ukr.pdf
11. Власенко Р. В., Яценко Л. Д. Соціальні ризики України в умовах війни та повоєнного відновлення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2023. № 7. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2023-7-07-01/2023-7-07-01>
12. Грень Т. Я. Особливості реалізації політики соціального захисту територій в умовах війни. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування*. 2022. Том 33 (72). № 6. С. 80-84. URL: https://www.pubadm.vernadskeyjournals.in.ua/journals/2022/6_2022/13.pdf
13. Державні соціальні стандарти / Офіційний сайт Міністерства соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://old.msp.gov.ua/content/socialni-standarti.html>
14. Докаш В. І. Вступ до спеціальності «Соціальне забезпечення» : навч. посіб. Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. 352 с.
15. Дубич К. В. Істрія та теорія соціального забезпечення в Україні та за кордоном : навч. посіб. Львів: Видавництво «Магнолія 2006», 2023. 272 с.
16. Заболотна Н. Я. Європейські міжнародні стандарти у сфері соціального захисту та соціального забезпечення населення як орієнтир для розбудови української соціальної системи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 1. С. 252-255. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2024/57.pdf
17. Запорожченко О. В., Садова С. О. Модернізація національної соціальної політики: пріоритети, виклики та перспективи. *Перспективи. Соціально-політичний журнал*. 2025. № 1. С. 181-190. URL: http://perspektyvy.pdpu.od.ua/1_2025/25.pdf

18. Кулина Г., Барвінська В. Соціальна відповідальність бізнесу в умовах війни / Фінанси та облік в умовах глобальної невизначеності та безпекових ризиків : збірн. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. студ. і молод. вчених (м. Тернопіль, 27 трав. 2025 р.). Ч. 1. Тернопіль: ЗУНУ, 2025. С. 368-371.
19. Кулина Г. Пріоритети розвитку соціального партнерства в Україні / *Соціальна допомога і соціальна робота: виклики сучасності* : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. (Луцьк, 19-20 травня 2022 р.). Луцьк, ЛНТУ, 2022. С. 146-148.
20. Кулина Г. М. Методичні вказівки до вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів усіх форм навчання ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення». Тернопіль : ФОП Осадца Ю. В., 2023. 44 с.
21. Кулина Г. М. Методичні рекомендації щодо практичних занять з дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів усіх форм навчання ступеня вищої освіти «бакалавр» галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення». Тернопіль : в-цтво «Вектор», 2022. 40 с.
22. Кулина Г. М. Навчально-методичні матеріали до вивчення дисципліни «Вступ до спеціальності» для студентів усіх форм навчання галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 232 Соціальне забезпечення освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення» ступеня вищої освіти «бакалавр». Тернопіль : в-цтво «Вектор», 2022. 189 с.
23. Кульчицький І. І. Управління соціальними ризиками в кризових умовах. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4968/4913>
24. Лубкей Н. П., Крамарчук С. П., Кулина Г. М. Проблеми впровадження концепту корпоративної соціальної відповідальності в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2021. Вип. 61. С. 202-206. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2021/61_2021/38.pdf
25. Марич М. Г. Соціальне страхування : навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 176 с.
26. Мозоль С. А. Про ефективність державної політики у сфері соціального забезпечення населення. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2024. № 2. С. 776-778. URL: http://lsej.org.ua/2_2024/196.pdf
27. Назарова Г., Дем'яненко А., Божидай І., Назаров Н., Демченко К., Семенов А. Організаційно-економічне забезпечення розвитку ринку соціальних послуг в Україні. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. № 2 (49). С. 361-371. URL: <https://fkf.net.ua/index.php/fkf/article/view/3984/3817>
28. Прохоровська С., Кулина Г. Стецько М. Реформування системи соціального страхування в Україні: проблемні аспекти та ключові завдання. *Світ фінансів*. 2022. Вип. 3 (72). С. 66-82. URL: <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1534/1542>
29. Ситник Г. П., Таран Є. І. Державна політика щодо добробуту населення та продовольчої безпеки України у контексті її конкурентоспроможності: теоретичний аспект. *Актуальні проблеми інноваційної економіки та права*. 2023. № 4. С. 14-19. URL: <http://apie.org.ua/uk/%D0%B4%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B1%D1%83%D1%82%D1%83-%D0%BD%D0%B0%D1%81/>
30. Спасів Н., Кулина Г., Лубкей Н. Соціальне партнерство як імператива соціально-економічного розвитку України. *Вісник Економіки*. 2021. Вип. 3. С. 8-18. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/44293/1/%D0%A1%D0%BF%D0%B0%D1%81%D1%96%D0%B2.PDF>

31. Чанишева Г. І., Щукін О. С. Мінімальна заробітна плата у системі державних соціальних гарантій. *Київський часопис права*. 2023. № 1. С. 119-128. URL: <http://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/262/249>
32. Юник І. Г. Реалізація сучасної державної соціальної політики в Україні: основні проблеми та стратегічні пріоритети. *Право та державне управління*. 2023. № 2. С. 187-195. URL: http://pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/2_2023/27.pdf
33. Andrade M., Burattini B.; Pellerano L., Soares F. V. Facilitating transition between social assistance and social insurance in the Arab Region. IPCid one pager. 2025. URL: https://ipcid.org/wp-content/uploads/2025/02/IPCID_OP009_Facilitating_transition_between_social_assistance.pdf
34. Berkowitz S. A. The fundamental importance of social insurance for health equity. *Health Affairs Scholar*. 2025. V. 3 (3). URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC11909629/>
35. Razavi Sh. Making the Right to Social Security a Reality for All Workers. *The Indian Journal of Labour Economics*. 2022. V. 65. Pp. 269-294. URL: <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC9306419/>
36. Social Security Specialist Overview. URL: <https://jobs.community.kaplan.com/career/social-security-specialist>
37. Tervola J., Mesiäislehto M., Ollonqvist J. Smaller net or just fewer to catch? Disentangling the causes for the varying sizes of minimum income schemes. *International Journal of Social Welfare*. 2022. Pp. 1-16. URL: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1111/ijsw.12553>
38. Tervola J., Iivonen S., Hiilamo H. The blurred line between social insurance and social assistance – analysis of risk-based benefits in six countries. *SustAgeable WP*. 2024. № 3. URL: <https://ideas.repec.org/p/osf/socarx/97xzj.html>
39. World Social Protection Report 2024-2026: Universal Social Protection for Climate Action and a Just Transition, Geneva: International Labour Office, 2024. URL: https://www.ilo.org/sites/default/files/2024-09/WSPR_2024_EN_WEB_1.pdf

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Вступ до фаху» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульного контролю; оцінювання результатів тренінгу; оцінювання результатів самостійної роботи; наукова дискусія; інші види індивідуальних і групових завдань; залік.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань здобувачами вищої освіти і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу здобувач вищої освіти може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими здобувачами вищої освіти, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Вступ до фаху» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	20%	20%	5%	15%
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Поточне оцінювання	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота
Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за теми 1-6 на практичних заняттях 1-7	Модульна робота, яка охоплює теми 1-6. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за кожне) – макс. 50 балів. Тести (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів. Практичне завдання – макс. 20 балів	Оцінка за поточне опитування визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за теми 7-12 на практичних заняттях 8-15	Модульна робота, яка охоплює теми 7-12. Теоретичні питання (2 питання по 25 балів за кожне) – макс. 50 балів. Тести (10 тестів по 3 бали за тест) – макс. 30 балів. Ситуативне завдання – макс. 20 балів	Оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання трьох завдань тренінгу	Оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань самостійної роботи

Форми і критерії оцінювання

Поточне опитування під час заняття:

90-100 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

75-89 балів – здобувач вищої освіти правильно, у достатньо повному обсязі дає виклад навчального матеріалу, але при розкритті деяких питань не вистачає достатньої аргументації в поясненнях, допускаються несуттєві неточності та незначні помилки;

65-74 бали – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування й аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки;

60-64 бали – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно та поверхнево викладає його, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань, допускаючи при цьому суттєві неточності;

35-59 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє, допускаючи при цьому суттєві помилки;

0-34 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст теоретичних питань.

Підсумкова оцінка за поточне опитування кожного модуля визначається як середнє арифметичне оцінок, отриманих під час занять в межах кожного модуля.

Модульний контроль:

– **теоретичні питання:** два теоретичні питання, за відповідь на кожне з яких здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 25 балів, що в підсумку дає максимально 50 балів:

15-25 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, дає аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, формулює висновки та узагальнення;

7-14 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому

суттєві неточності;

1-6 балів – здобувач вищої освіти виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, допускає суттєві неточності та помилки;

– *тестові завдання*: за правильну відповідь на кожен з тестів здобувач вищої освіти може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 30 балів;

– *практичне (ситуативне) завдання*: одне завдання, за виконання якого здобувач вищої освіти може отримати від 0 до 20 балів;

15-20 балів – здобувач вищої освіти самостійно і правильно вирішує практичне (ситуативне) завдання й інтерпретує отримані результати, формулює висновки;

7-14 балів – здобувач вищої освіти правильно виконує завдання, але допускає несуттєві неточності та фрагментарно (без аргументації) інтерпретує отримані результати;

1-6 балів – здобувач вищої освіти фрагментарно виконує практичне (ситуативне) завдання, допускає суттєві неточності, демонструє повну відсутність навичок як в аналізі соціально-економічних процесів, так і в їх поясненні.

Підсумкова оцінка за модульний контроль визначається як сума балів за виконанні завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Тренінг:

90-100 балів – здобувач вищої освіти активно працює під час проведення тренінгу, вільно й аргументовано використовує навчальний матеріал для розкриття змісту завдань тренінгу, демонструє творчий підхід до виконання завдань тренінгу;

75-89 балів – здобувач вищої освіти доволі активно працює під час проведення тренінгу, виконує завдання тренінгу лише з певною допомогою колег, демонструє творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

60-74 бали – здобувач вищої освіти доволі пасивно працює під час проведення тренінгу, долучається до виконання лише окремих завдань тренінгу, в окремих моментах виявляючи творчий підхід до виконання окремих завдань тренінгу;

1-59 балів – здобувач вищої освіти демонструє небажання брати участь у виконанні завдань під час проведення тренінгу, долучається до розкриття їх змісту лише на вимогу колег чи викладача.

Самостійна робота:

90-100 балів – зміст самостійної роботи розкритий у повній мірі та відповідає встановленим вимогам до оформлення результатів виконаних завдань, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опрацювання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом і творчий підхід до виконання завдань самостійної роботи;

75-89 балів – представлені результати самостійної роботи відповідають встановленим вимогам, зміст самостійної роботи загалом розкритий, але присутні несуттєві недопрацювання, не вистачає достатньої глибини дослідження проблем, свідчить про належний рівень володіння навчальним матеріалом і опрацювання літературних джерел;

60-74 бали – завдання самостійної роботи виконані на недостатньому рівні, представлені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень використання літературних джерел, опанування навчальним матеріалом, мають місце значні помилки у виконанні завдань та не дотримання встановлених вимог до оформлення результатів;

1-59 балів – завдання практично не виконані, зміст завдань не розкритий, мають місце суттєві неточності та грубі помилки при виконанні завдань й оформленні результатів самостійної роботи.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)